

**Dokument insamlade på Länsarkivet
gällande Idrottsmuseets bildande.**

Dokumenten löper mellan 1975-1982.

*Insamlade av Göran Nyberg, Idrottsmuseets styrelse
och justerade av Hans Elbel, Idrottsmuseet,*

Kop.: E. Hagard

Göteborg 1975-03-17

Museichef Allan T. Nilsson
Göteborgs Historiska Museum
Norra Hamngatan 12

Nat. i diariet

411 14 GÖTEBORG

Broder!

Åberopande tidigare samtal i museifrågan för idrottsrörelsen och Ebbe Hagards stora intresse för att väcka denna fråga i fullmäktige, översänder jag ett första utkast till motion. Jag vore tacksam för Din vidare komplettering eller, om Du så tycker, omarbetning av mitt utkast.

Med bästa hälsningar
vänner

En presentation av idrottsrörelsen framväkt synes bäst kunna ske genom att ett idrottsmuseum förkom till stånd. Uppgifter om på vilka skolor ett idrottsmuseum bör ligga på idrotts- och friluftslivens och ungdomens i samarbete. Ett samarbete mellan nämnda förvaltningar, idrotts- och friluftslivets och Historiska Museet, har redan etablerats i samband med genomförda idrottsutställningar.

Idrottsrörelsen i sin moderna form är snart hundra år. Denna breda folkrörelse är i dag en angelägen självklarhet för de flesta, som en ungdomsdanande idrottslek, som en konditionsbefrämjande stimulans för vuxna och som en upplevelse och skådespel för en stor publik. Idrotten har dock inte alltid varit lika självklar som kulturyttring i vårt samhälle. Under dess framväxt i slutet på 1800-talet och under flera årtionden av 1900-talet ställde sig samhället reserverat ja till och med avståndstagande till den moderna idrottsrörelsen. Entusiastiska och uppoffrande människor i idrottens föreningsliv kämpade vidare fram till det erkännande vår största folkrörelse i dag har, som en oundgänglig del av vårt fritidsliv.

De stora idrottsupplevelserna genom årtiondena finns i olika former dokumenterade, men vardagens uppbyggande beskriven genom klubbprotokoll, klubbtidningar, insamlingar m.m. finns icke samlade. Innan mycket av idrottsrörelsens dokumentation skingras, är det angeläget att samla in det material som riskerar att försvinna.

Göteborg har spelat en ledande roll i idrottsrörelsens utveckling, bl.a. genom sina intima kontakter med England varifrån den svenska idrotten i sin moderna form hämtade impulser. I sin organisatoriska uppbyggnad har idrottsrörelsen hämtat förebilder från Göteborg.

En dokumentation av idrottsrörelsens framväxt synes bäst kunna ske genom att ett idrottsmuseum får komma till stånd.

Uppgiften att på sikt skapa ett idrottsmuseum bör läggas på idrotts- och friluftsnämnden och museinämnden i samarbete. Ett samarbete mellan nämndernas förvaltningar, idrotts- och friluftsförvaltningen och Historiska Museet, har redan etablerats i samband med genomförda idrottsutställningar.

Uppdraget bör gälla för idrotts- och friluftsnämnden (och senare dess fortsättning fritidsnämnden) genom sin förvaltning och Museinämnden genom Göteborgs Historiska Museum att påbörja insamling av material samt att nämnderna efter utredning till kommunfullmäktige inkommer med gemensamt förslag till lokaler, organisation m.m. till ett blivande museum.

GÖTEBORGS HISTORISKA MUSEUM

HAMNGATAN 12, 411 14 GÖTEBORG

TEL. 13 28 09, 13 43 89, 13 86 09, 13 86 12, 11 49 76, 11 77 89

Till

Göteborgs museinämnd

Ang. utredning av frågan om inrättande av ett idrottsmuseum i Göteborg

Med anledning av en av Göteborgs museinämnd till Göteborgs historiska museum remitterad skrivelse, dnr 257/75, av den 12 maj 1975 från Göteborgs kommunstyrelse får museet härmed anföra följande.

Fritidskultur i modern mening existerade inte i det gamla bondesamhället. Vardagen fylldes av arbete och nödvändig vila, då och då avbruten av festperioder. Industrialismens genombrott och kommunikationsväsendets utveckling medförde nya former. De nya stadsinvånarna kom främst från landsbygdsamhällen och hade små möjligheter att föra bondesamhällets umgängesformer vidare. Samvaron kom allt mer att förläggas utanför hemmet. Folkrörelserna fick en framträdande plats i umgängeslivets sociala organisation i samhället. Behovet av avkoppling och friluftsliv, som arbetet i fabrik eller på kontor förde med sig, skapade gynnsam jordmån för idrott. Ideologiska målsättningar inom de olika folkrörelserna var väsensskilda, men flera av de sociala funktionerna kom att bli nära nog identiska. I staden kunde man finna en ny social identitet. Folkrörelsernas nätverk av lokalavdelningar kom att utgöra en betydelsefull tillgång för rörliga befolkningsgrupper. Tanken att genom sammanslutningar söka lösa sociala, ekonomiska och andra problem är internationell. Utländska organisationer tjänstgjorde som mönster.

Folkrörelserna framstod såsom organisationer, vilka verkade för vissa syften och idégemenskap med program för människan och samhället. Deras strävan var att vinna så många medlemmar som möjligt.

Bland folkrörelserna hade idrottsrörelsen till en början svårt att slå igenom som massrörelse. Den växte fram under 1870- och 80-talen. Genombrott såsom folkrörelse fick idrottsrörelsen mellan sekelskiftet och första världskriget. Mönstren hämtades framför allt från England. Engelska instruktörer kallades ofta till Sverige, och unga svenskar, vilka for till England för arbetspraktik, återkom med kännedom om olika idrottsgrenar. Göteborg kom genom sina kommersiella förbindelser med

sportens hemland tidigt att spela en väsentlig roll i de svenska idrottssammanhangen.

Göteborg blev också innovationsstaden för åtskilliga idrottsgrenar i Sverige. Exercisheden var i början huvudarena. Som exempel kan nämnas, att de första svenska hästkapplöpningarna ägde rum i Göteborg redan 1810 på exercisheden med omkring 20.000 åskådare. Den första simskolan började i Göteborg redan 1832, och 1842 bildades Göteborgs simskola. Ett av de första försöken att i Sverige anordna fria idrottstävlingar efter engelskt mönster ägde även rum i Göteborg. 1878 arrangerade t.ex. Göteborgs Bollklubb "kappspringning" på exercisheden. En av Sveriges äldsta cyklistsammanlutningar var Göteborgs velocipedklubb, som stiftades 1882. Den arrangerade landets första cykeltävling, det s.k. Hjulmötet.

På exercisheden spelades 1892 den veterligt första fotbollsmatchen i tävlingsammanhang mellan svenska klubbar. Örgryte Idrottsförening med sex skottar i laget vann med 1-0 mot Lyckans soldater. Golf spelades första gången i Sverige 1891, då den engelske pastorn i Göteborg, A.V. Despard, tillsammans med några i staden bosatta landsmän började bedriva spelet vid Sandviken på Hisingen.

Ett flertal författare har givit ut arbeten om idrottsliv i Sverige och i Göteborg. Några har satt in dem i sitt folkrörelsesammanhang. Bland arbeten som utkommit kan nämnas:

Andrae, C.G., Om de svenska folkrörelserna och deras gränsrötter. Humanistisk forskning 1972.

Andrae, C.G. - Lundkvist, S., Folkrörelserna och den svenska demokratiseringsprocessen. Historisk tidskrift 1969.

Andrae, C.G. - Öhngren, B., Ett projekt om folkrörelserna, i Nordnytt. 1973:3-4.

Heckscher, G., Folkrörelser och intresseorganisationer. (Skrifter utg. av Statsvetenskapliga föreningen i Uppsala XX). 1944.

Hellspong, M., Föreningsliv och fritidsliv i samhällsvetenskaplig belysning, i Nordnytt 1973:3-4.

Holmberg, N., Från Exercisheden till Nya Ullevi. 1959.

Johansson, H., Folkrörelserna. 1954.

Kylander, B., Göteborg som idrottstad. Artikel i Svenska stadsmonografier, Göteborg 1948.

Lilie, E. - Samuelsson, E., Idrotten i Göteborg i Göteborgs jubileums publikationer XX. 1923.

Lindroth, C., Idrottens väg till folkrörelse. Studier i svensk idrottsrörelse till 1915. 1974.

Svensk idrott 1903-1953. Allhem 1953.

Svenska Folkrörelser III. 1939.

Thörnberg, E.H., Folkrörelser och samhällsliv i Sverige. 1943.

Våra folkrörelser. En läsebok, utgiven av ABF:s kulturkommitté 1946.

Då Göteborgs idrottshistoria speglas i folkrörelse- och förenings-
sammenhang har den sin plats i kulturhistorisk forskning samt i insam-
lings- och utställningssammenhang. Väsentligt är även olika former av
etnologisk dokumentation av olika idrottsklubbers verksamhet i Göte-
borg. Om dokumentationsbehovet se bif. PM.

Ett samarbete mellan Göteborgs historiska museum och Idrotts- och fri-
luftsförvaltningen har redan etablerats i genomförda utställningar,
nämligen: Sportfisket genom 100 år, Vackra, Årrika Slottsskogsvallen
50 år samt På stålskodd fot - en utställning om skridskoidrott. Denna
samverkan har varit mycket inspirerande. Utställningarna torde även ha
tillgodosett önskemålen om decentralisering, då de visats extramuralt i
Ullevi utställningslokal och i ett flertal av stadens bibliotek. Där-
igenom har museet nått en ny publik.

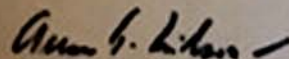
På museets program finns inriktningen att belysa förändringar och karak-
teristika samt sociala strukturförändringar i Göteborg och i regionen.
På programmet finns även önskemålet om uppordning av idrottshistoriska
samlingar i samverkan med Idrottsnämnden. Det är tänkt att integreras i
folkrörelsesammenhang.

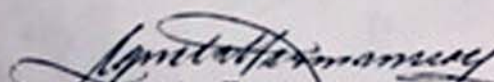
Historiska museet finner det således synnerligen angeläget att idrotts-
historiskt material samlas in och ges en sådan presentation att inte
minst idrottens utveckling insatt i sitt sociala och samhälleliga sam-
manhang åskådliggöres. Museet anser att detta bäst kan ske inom ramen
för den nuvarande museiorganisationen. Historiska museets uppgift att
bl.a. belysa folkrörelsernas historia låter sig väl förena med motionä-
rernas önskemål. De nuvarande resurserna är dock inte tillräckliga för
att kunna fylla dessa uppgifter.

Museet föreslår alltså museinämnden besluta

att tillstyrka motionärernas förslag att utreda frågan om inrättande
av ett idrottsmuseum i Göteborg och därvid åberopa de synpunkter
som Göteborgs historiska museum här anför i sitt yttrande.

Göteborg den 15 juli 1975

Allan T. Nilson

Agneta Hermansson

Skrivelse nr 67.

Göteborg 1975-09-16

US/GG
Dnr 236/1962

Göteborgs kommunstyrelse
Gustav Adolfs torg 4

411 10 GÖTEBORG

NAL i diariet /af

Motion i kommunfullmäktige om inrättande av ett idrotts-
museum i Göteborg

./. Som svar på kommunstyrelsens remiss av ovannämnda motion
för idrotts- och friluftsnämnden meddela, att nämnden
under återopande av bilagda promemoria (90/75) från id-
rotts- och friluftsförvaltningen tillstyrker förslaget i
motionen att utreda frågan om inrättandet av ett idrotts-
museum i Göteborg.

På idrotts- och friluftsnämndens vägnar

/Lennart Olsson/

/Ulf Borg/

§ 42

Dnr 697/75

Fritidsnämnden
Museinämnden
KO I

Motion av Ebbe Hagard (m), Ingrid Magnusson (c) och Lennart Olsson (fp) om utredning av frågan om inrättande av ett idrott museum i Göteborg (1976 nr 149, 1975 nr 171)

Efter föredragning av kommunstyrelsens hemställan i ärendet uppkom överläggning, varunder Ebbe Hagard och Ingrid Sjöstrand yrkade bifall till kommunstyrelsens förslag. Här efter beslöt kommunfullmäktige med bifall till kommunstyrelsens hemställan:

att den av Ebbe Hagard, Ingrid Magnusson och Lennart Olsson väckta motionen skulle anses besvarad genom kommunstyrelsens beslut i ärendet.

Utdrag ur protokoll fört vid
sammanträde med Göteborgs
kommunfullmäktige ovanstående dag.
Rätt utdraget bekräftar
I tjänsten:

GÖTEBORGS DISTRIKTS IDROTTSFÖRBUND

Göteborgs Fritidsnämnd
Box 225

401 23 GÖTEBORG

D nr. 1325/76 34 73

Inkom den

1977-10-11

GÖTEBORGS FRITIDSFÖRVALTNING

Göteborg 1977-10-10

Angående idrottsmuseum

Sveriges Riksidrottsförbund (RF) firar under 1978 sitt 75-års jubileum, som på olika sätt skall firas. Göteborgs Distrikts Idrottsförbund, som är ett regionalt organ för RF innefattande Göteborg samt 7 kranskommuner, har fått uppdraget att i februari månad inviga jubileumsfirandet i Göteborg i samband med 70-årens riksfinaler. Dessa tävlingar är RF:s stora ungdomssatsning, med lokala och regionala tävlingar som utmynnar i denna riksfinal. RF rekommenderar också att alla regionala och lokala idrottsarrangemang skall gå i jubileets tecken.

För att information om det stora utbud som idrotten representerar i vårt samhälle, skall komma till den stora allmänhetens kännedom, har representanter för vårt förbund haft samtal med Allan T. Nilsson, museinämnden och Sven Gustafson, Fritid Göteborg, i fråga om en idrottsutställning under jubileumsåret.

Den naturliga kopplingen är de förberedelser och den uppläggning som hittills förevarit i fråga om ett idrottsmuseum i Göteborg.

Vid detta sammanträde framkom en del synpunkter i denna fråga. Utställningen skall visa idrottens utveckling under 75 år och för att koncentrera det bör åren 1903 och 1978 visas på skärmar i form av bildmaterial, illustrationer av olika slag samt i viss mån utställning av idrottsmaterial. Något betydande material från RF föreligger tyvärr inte, utan källmaterialet för dagens idrotts-Sverige finns i vissa PR-broschyrer, utbildningsmaterial etc.

Idrotten omfattar stora grupper i vårt samhälle alltifrån elit-idrott, till ungdomstävlingar och breddidrott. Således har idrotten en stor social funktion i samhället.

Vi önskar att experter på detta område från respektive nämnder tillsammans med vårt förbund lägger upp planerna för en idrottsutställning under 1978.

Med vänlig hälsning
GÖTEBORGS DISTRIKTS IDROTTSFÖRBUND

KG Andersson

KGÅ/IL

Kopia även till Göteborgs Museinämnd.

Dnr 1975/16 343
1979-01-18
Styrelseordförande

Utredning rörande samordning av kommunala museisamlingar inom kommunens ansvarsområde.

Bakgrund

I motion till kommunfullmäktige 1975-04-17 (handl 171/75) föreslog Ebbe Hagard m.fl. en utredning av frågan om inrättande av ett idrottsmuseum i Göteborg. Museinämnden avstyrkte förslaget men föreslog i stället en utredning om bl.a. möjligheterna till samordning av samtliga kommunala museisamlingar inom ramen för museinämndens ansvarsområde. Kommunstyrelsen beslöt 1976-03-16 uppmana museinämnden att till budgetförslaget 1977 foga en plan för en sådan utredning. Kommunfullmäktige beslöt 1976-04-21 att motionen skulle anses besvarad genom denna åtgärd. Sedan museinämnden framlagt utredningsplanen anslåg kommunstyrelsen 1977 medel till denna och två andra utredningar inom museinämnden.

Utredningens syfte och genomförande

Utredningen har utförts av amanuens Lennie Vester, Industrimuseet. Syftet med utredningen var enligt ovan givna bakgrund undersöka möjligheterna till en samordning av samtliga kommunala museisamlingar inom ramen för museinämndens ansvarsområde.

Följande kommunala museisamlingar har berörts av utredningen:

- Energiverkens elhistoriska samlingar
- VA-verkets samlingar
- Göteborgs Brandförsvars samlingar
- Göteborgs Spårvägars samlingar
- Renhållningsverkets samlingar
- Fritidsförvaltningens samlingar
- Stadsbyggnadskontorets samlingar samt
- Göteborgs Skolmuseum.

Utredningen har genomförts efter utredningsplan i samarbete med berörd personal vid de olika förvaltningarna. Dessutom har kontakt hållits med personal inom Göteborgs museer samt Göteborgs stadsarkiv.

Sammanfattning av utredningsresultatet

Den allmänna bedömning som kan göras efter denna utredning är att Göteborgs museer idag saknar förutsättningar för att överta museala samlingar av de slag som här berörs. Museerna kan idag redovisa redovisa bristande resurser både vad gäller lokaler och personal. Därtill kommer en ekonomisk situation som knappast kan tolerera en så markant utökning av samlingarna som detta skulle gälla och därmed vidhängande utgifter.

Det finns emellertid mycket som talar för att samlingar av denna karaktär inte heller hör hemma i en central museibyggnad utan snarast har ett större kulturhistoriskt värde i sin ursprungliga miljö.

I den museiideologiska debatten har under de senaste åren tanken på "musei-decentralisering" alltmer vunnit inträde. Är det således lämpligt och rimligt att från en autentisk miljö - i detta fallet en arbetsplats och ett kommunaltekniskt verk - överföra ett museimaterial till en central museienhet utan att stora värden går till spillo?

Den kommunala servicen i en storstad som Göteborg har en intressant utveckling bakom sig ur flera perspektiv.

Ur teknisk synvinkel har mycket dokumenterats och bevarats, både byggnader, föremål och arkivmaterial.

Ur en social synvinkel finns fortfarande mängder av fakta att hämta. "Verksanda", är ett ord som kanske inte passar in i dagens rationella, högeffektiviserade samhälle. På många av de kommunala verken finns den och har alltid funnits. Man har värnat om att den äldre arbetskraften inte skall falla i glömska, kontakterna har hållits. Med hjälp av det insamlade materialet har de äldre kunnat överföra intrycken från igår till den yngre arbetskraften, som på så sätt har kunnat skaffa sig ett värdefullt perspektiv på sitt arbete. Man har med andra ord använt samlingarna på ett sätt som skulle ställa sig svårt i museisammanhang.

Målet för museiverksamheten måste vara att i största möjliga utsträckning låta historia utspelas i sin autentiska miljö. Museimannens roll blir att ur innehållet ta fram väsentligheterna och pedagogiskt förmedla dem i intimt samarbete med sakkunskapen på platsen - de som har upplevt eller hanterat.

Fram till idag har museerna i stor utsträckning samlat de intresserade omkring sig och låtit dem bidra till verksamheten på ett latent sätt genom donationer av föremål, förmedling av minnesuppteckningar o.s.v. Verksamheten har sedan självklart utspelats inom den centrala museienhetens väggar.

Sannolikt kan vi i framtiden räkna med ökad medverkan i museiarbetet från en bredare allmänhet och från föreningslivet. Sökandet efter en historisk medvetenhet börjar göra sig gällande, inte minst inom föreningslivet och av studieförbundens kursutbud att döma.

Museerna måste aktivt stödja denna utveckling.

Museerna bör hjälpa till med att initiera intresset, förmedla metodkunskaper och ge service genom att t ex ställa sina utställningslokaler till förfogande. Museernas roll kan därmed komma att förändras. Den traditionella samlingsverksamheten och "expertutgivningen" får träda i bakgrunden, och museets roll som samordningsorganisation för alla historiskt intresserade betonas.

Förslag till åtgärder

Samtliga museisamlingar som här har behandlats är i kommunal ägo.

Samlingarna utgör en värdefull resurs till museiverksamheten och Göteborgs museer bör därför som kommunal "paraplyorganisation" medverka till att samlingarna anpassas till vad man kan kalla museistandard. Detta innebär att Göteborgs museer såsom service- och konsultorganisation skall ge råd och rön så

- att en kontinuerlig insamlingsverksamhet bedrivs
- att materialet dokumenteras och registreras
- att materialet konserveras och vårdas
- att permanenta utställningar eller liknande arrangemang görs så att materialet kommer allmänheten till godo.

De brister som redan påtalats vad gäller museernas ekonomi och personalsituation kommer naturligtvis att göra sig gällande i en sådan situation även om det bara gäller en ren konsultverksamhet. Så är t ex Göteborgs museers konserveringsresurser otillräckliga för att tillgodose ovanstående krav på konservering och vård.

Museerna bör ha dispositionsrätt till samlingarna för vetenskaplig bearbetning och utställningsverksamhet. Detta gör det nödvändigt att genomföra en dubbel registrering av samlingarna dels inom museerna och dels inom den berörda förvaltningen.

Viktigt för ett framtida utnyttjande av samlingarna är också att allt arkivmaterial som berör förvaltningarnas utveckling och som ej längre är i bruk överförs till Göteborgs stadsarkiv eller till museerna.

Förvaltningarna bör för framtiden ansvara för lokaler, förvaring, vård, registrering och tillsyn samt sakkunnig visning av resp samlingar.

De olika samlingarna bör således med vissa undantag vara kvar i sin nuvarande miljö och under resp förvaltnings ansvar. Detta gäller samtliga samlingar med undantag av fritidsförvaltningens och stadsbyggnadskontorets museala material för vilka särskilda åtgärder föreslås. Göteborgs skolmuseum bör organiseras som främmande inrättning under museiförvaltningen.

Samverkan mellan museerna och de berörda förvaltningarna bör organiseras och avtal träffas om samarbete i syfte att fördela ansvaret enligt ovanstående förslag.

Samlingar

Fritidsförvaltningens samlingar samt planer på ett idrottsmuseum

Under de senaste två decennierna har historiska museet producerat ett flertal idrottshistoriska utställningar. Museet har då bedrivit en egen insamlingsverksamhet, men också samarbetat med fritidsförvaltningen och stadsarkivet som också sedan länge samlat material. Historiska museet har också tillsammans med fritidsförvaltningen diskuterat möjligheterna till inrättandet av ett idrottsmuseum eller en idrottsavdelning inom museet.

Denna fråga aktualiserades på nytt i april 1975 genom en motion till kommunfullmäktige som föreslog en utredning om inrättandet av ett idrottsmuseum i Göteborg. Ett sådant museum var enligt motionärerna synnerligen berättigat eftersom idrottsrörelsen introducerades i landet via Göteborg.

Fullmäktige tillstyrkte inte en separat utredning i denna fråga utan gav museinämnden i uppdrag att i sin helhet låta utreda frågor rörande folk- och idrottsrörelsernas efterlämnade historiska material. Det framstod som självklart att idrottshistoriskt material även i fortsättningen borde insamlas av historiska museet och fritidsförvaltningen tillsammans.

Det material som idag finns insamlat utgörs till största delen av arkivmaterial och i mindre utsträckning av föremål. Det torde knappast kunna bilda basen till en permanent avdelning inom GHM. Därtill kommer också den svåra lokalsituationen inom Ostindiska huset.

På universitetet bedrivs vid historiska institutionen forskning om idrottsrörelsen.

Det är klarlagt att intresset för idrottshistoriskt material är stort bland allmänheten. Sannolikt kan man ännu genom en organiserad insamling få fatt i relativt många idrottshistoriska föremål. Med tanke på museernas lokalsituation borde fritidsförvaltningen tillsvi vidare kunna ansvara för magasinering och tillsyn av det insamlade materialet. Från Göteborgs museers sida borde en sådan insamlingsverksamhet ingå i historiska museets insamlingsprogram.

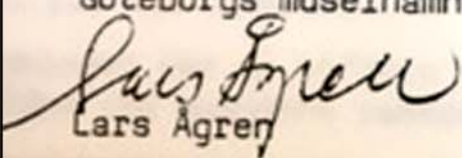
Dessa godkända samlingar bör således överföras till industrimuseet, under förutsättning att ett samarbete kan etableras med stadsbyggnadskontoret för dokumentation av samlingarna och vidare insamlingsverksamhet.

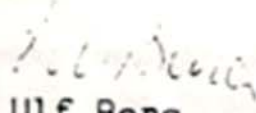

Till Fritidsnämnden

Museinämnden får härmed under hänvisning till vad som anförts i kanslichefens bilagda tjänsteutlåtande 1978-12-22 översända en av amanuensen Tommie Vester verkställd utredning om samordning av kommunala museisamlingar med begäran om yttrande, om möjligt före 1979-03-30.

Göteborg 1979-01-18
Göteborgs museinämnd

Lars Agren

Ulf Borg

Dnr 1975/76 34 33
Tillräckligt av den 1979-01-18
E. Göte Museumnämnden

Tjänsteutlåtande
Över utredning om samordning av kommunala museisamlingar
inom kommunens ansvarsområde

Ebbe Hagard m fl föreslog i motion 1975-04-17 att kommunstyrelsen skulle få i uppdrag att utreda frågan om ett idrottsmuseum i Göteborg.

Museinämnden uttalade om motionen att den berörde ett delproblem och att en utredning inte kunde förbigå frågorna om museernas lokal- och personalresurser eller förhållandet mellan kommunala och statliga anslag till museiverksamheten. Nämnden avstyrkte en separat utredning men tillstyrkte en utredning om insamling och uppordning av minnen ur folkrörelsernas historia i Göteborg.

Kommunstyrelsen beslöt 1976-03-16 - efter förslag från stadskontoret - att museinämnden i sin budget 1977 skulle lämna en plan för utredning av möjligheterna till en samordning av samtliga kommunala museisamlingar inom ramen för museinämndens ansvarsområde. Bakom stadskontorets förslag låg också museinämndens uttalande till verksamhetsplanerna 1976--1980, där det hävdades att en förvaltning borde ansvara för kommunens hela museiverksamhet och också erhålla resurser - personal, lokaler och medel i övrigt - för att klara en sådan uppgift.

Kommunstyrelsen beslöt 1977-06-17 - sedan statsbidrag erhållits och plan för en utredning framlagts - att styrelsen inte hade någon erinran mot att museinämnden genomförde bl a ovanstående utredning, varvid kostnaderna fick redovisas som underskott i 1977 års bokslut.

Utredningen har nu utförts av amanuens Tommy Vester på industrimuseet. Den anmälades vid nämndens sammanträde 1978-12-07 som ärende nr 244.

I utredningen diskuteras i vilken utsträckning museerna skall fungera som museer om samhället eller museer i samhället. Utredaren anser att när det gäller de inventerade samlingarna så talar principiella skäl för en inriktning mot museerna i samhället. Museernas ekonomi-, lokal- och personalsituation ger stöd för en sådan inriktning.

Utredningen utmynnar därför i förslag om att flertalet samlingar skall förbli under den egna förvaltningen, som bör ansvara för lokaler, vård, registrering och tillsyn samt visning av samlingarna. Museerna bör som konsult medverka till att insamling, dokumentation och konservering sker på ett sakligt och betryggande sätt och att utställning sker så att materialet levandegörs för allmänheten. Då samlingarna är i kommunens ägo bör de registreras även i museerna, som bör ha dispositionsrätt över dem för vetenskaplig bearbetning och utställning. Allt arkivmaterial som inte är i bruk bör överföras till stadsarkivet eller till museerna. Stadsbyggnadskontorets geodetiska samling föreslås dock överförd till industrimuseet.

Det hittills insamlade idrottshistoriska materialet är ofullständigt. Insamling av sådant material föreslås ske i samverkan mellan historiska museet och fritidsförvaltningen. Denna bör förvalta samlingarna på sätt som ovan beskrivits.

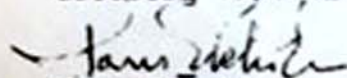
En särskild behandling kräver också skolmuseet. Det ägs av Sällskapet för folkundervisningens befrämjande inom Göteborgs stift. Skolstyrelsen har sedan 1923 upplåtit lokaler åt museet. Från 1967 inryms det i Engelbrekts-

skolan. Nära samverkan har ägt rum mellan museet, skolförvaltningen och Göteborgs museer. På skoldirektörens initiativ har bildats en arbetsgrupp som skall överse skolmuseets framtida organisation och inriktning. I gruppen ingår en representant för Göteborgs museer. Resultaten från gruppens arbete bör föreligga innan slutligt förslag framläggs.

Då förslagets genomförande dels torde förutsätta beslut i kommunfullmäktige och dels kräver insatser av berörda förvaltningar föreslår jag museinämnden besluta

att översända utredningen till styrelsen för energiverken, vatten- och avloppsnämnden, brand- och civilförsvarsnämnden, spårvägsstyrelsen, renhållningsstyrelsen, fritidsnämnden och allmänna skolstyrelsen med begäran om yttrande om möjligt före 1978-03-30.

Göteborg 1978-12-22

Hans Ekholm
Kanslichef

Om 1375/76 JY JJ

Nr 18

NAL i diarief

Till Museiämnden

Museiämnden har till fritidsämnden för yttrande överlämnat utredning om samordning av kommunala museisamlingar inom kommunens ansvarsområde.

Fritidsnämndens delegation för utvecklingsfrågor har 1979-03-07 avgivit ett tjänsteutlåtande i ärendet.

Fritidsnämnden åberopar som eget yttrande det av delegationen för utvecklingsfrågor avgivna tjänsteutlåtandet.

Göteborg 1979-04-03

GÖTEBORGS FRITIDSNÄMND

Gunnar Larsson

Nils Glimstedt

1979-04-27

Museichefen Allan T Nilson
Historiska Muséet
Norra Hamngatan 12
411 14 GÖTEBORG

Broder

Det är min förhoppning, att när museinämndens utredning om samordning av kommunala muséer nu varit ute på remiss och Din nämnd som jag hoppas snart tar ställning i frågan, vi skulle kunna starta det hittills av utredningen förpuppade arbetet med ett idrottsmuseum. Fritidsnämnden har ju med min skrivning accepterat utredningens förslag. Så fort museinämnden beslutat i frågan tänkte jag aktivera min delegation för att få medel och lokal.

Det avtal, som utredningen föreslår skall träffas mellan Historiska muséet och Fritidsförvaltningen, kommer väl att utarbetas i Din regi. Jag emotser med intresse förslag till avtal.

Jag är beredd att börja. Under tiden skriver jag stadens idrottshistorio.

Hälsningar
Vännen

(R Jerneryd)

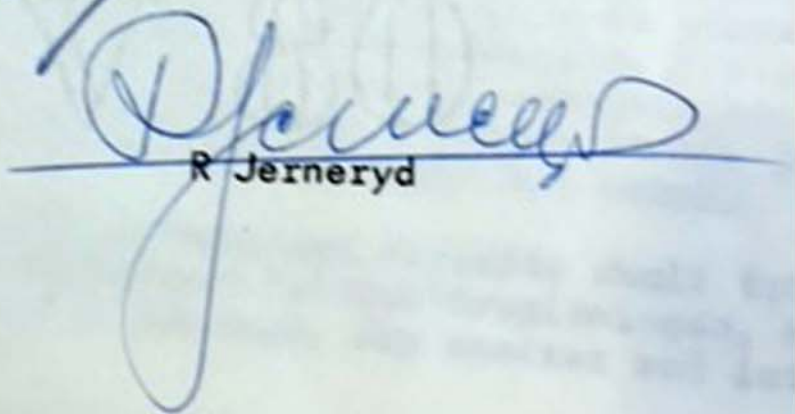
Om materialinsamlingen påbörjas och nämnden inte ännu är beredd att ta ställning till lokalfrågan och muséets uppbyggnad kan kostnaden för andra halvåret 1980 begränsas till halva årskostnaden för delegationens verksamhet, 75 tusen kronor.

Vid sitt sammanträde den 18 juni 1979 har delegationen för utvecklingsfrågor beslutat, att hänskjuta frågan om fortsatta handläggningen av idrottsmuseum till fritidsnämnden för ställningstagande.

GÖTEBORGS FRITIDSNÄMND 1979-06-28
Delegationen för utvecklingsfrågor

Knut W. Johreskog

R. Jerneryd

1979-06-18

D nr 1375/76 34 33
Inkom den
1979-08-13
GÖTEBORGS FRITIDSFÖRVALTNING

Till
Göteborgs Fritidsnämnd

Inrättande av idrottsmuseum

I en kommunfullmäktigemotion av den 17 april 1975 föreslog Ebbe Hagard, Ingrid Magnusson och Lennart Olsson att kommunfullmäktige skulle uppdraga åt kommunstyrelsen att låta utreda frågan om inrättandet av ett idrottsmuseum i Göteborg samt inkomma med förslag i ärendet till kommunfullmäktige. I sitt yttrande till kommunstyrelsen den 16 september 1975 tillstyrkte fritidsnämnden motionens förslag att utreda frågan om inrättandet av ett idrottsmuseum i Göteborg.

Sedan museinämnden avstyrkte en separat utredning om ett idrottsmuseum beslöt kommunstyrelsen den 17 juni 1976 att den icke hade något att erinra mot att museinämnden genomförde en utredning av möjligheterna till en samordning av samtliga kommunala museisamlingar inom ramen för museinämndens verksamhetsområde.

Utredningen slutfördes i november 1978 och museinämnden begärde i skrivelse den 30 januari 1979 yttrande från bl a fritidsnämnden, som avgav yttrande den 3 april 1979 genom att åberopa delegationens för utvecklingsfrågor avgivna tjänsteutlåtande.

Utredningen finner, att Göteborgs museer idag saknar förutsättningar att överta de museala samlingar, som för närvarande finns vid de förvaltningar, som är berörda av utredningen. Muséerna redovisar bristande resurser beträffande såväl ekonomi, lokaler som personal. Man finner också, att samlingar av nu aktuellt slag inte hör hemma i en central museibyggnad utan i sin egen ursprungliga miljö. Härigenom når man en bättre medverkan från såväl berörd förvaltning som från allmänheten och föreningslivet. Denna utveckling måste stödjas av muséerna. Detta kan ske genom att initiera intresse, förmedla metodkunskaper och ge service.

Utredningen föreslår, att muséerna som "paraplyorganisation" medverkar till att berörda samlingar anpassas till museistandard. Göteborgs museer som service- och konsultorganisation skall ge råd och rön så

- att en kontinuerlig insamlingsverksamhet bedrivs
- att materialet dokumenteras och registreras
- att materialet konserveras och vårdas

- att permanenta utställningar eller liknande arrangemang görs så att materialet kommer allmänheten till godo.

Muséerna bör ha dispositionsrätt till samlingarna för vetenskaplig bearbetning och utställningsverksamhet. Dubbla register bör därför finnas, dels inom muséerna dels inom berörd förvaltning.

Allt arkivmaterial, som berör förvaltningarnas utveckling och som ej längre är i bruk, överförs till stadsarkiv eller museum. Förvaltningarna bör för framtiden ansvara för lokaler, förvaring, vård, registrering och tillsyn samt sakkunnig visning av resp samlingar.

Samverkan mellan muséerna och berörd förvaltning bör organiseras och avtal träffas om samarbete i syfte att fördela ansvaret i enlighet med utredningens förslag.

Den av museinämnden verkställda utredningen om samordning av kommunala museisamlingar inom kommunens ansvarsområde skulle efter remissbehandling ha tagits vid museinämndens sammanträde den 7 juni 1979. Då byggnadsnämndens yttrande icke inkommit beslöts bordläggning. Museinämndens ordförande har under hand meddelat, att museinämnden utan tvekan kommer att följa utredningens förslag vid sitt nästa sammanträde i augusti.

Förutsättningarna för att under hösten påbörja materialinsamlingen för ett blivande museum föreligger sålunda. Åtgärder för lokalanskaffning kan även vidtagas om fritidsnämnden är beredd att upptaga anslag för verksamheten under andra halvåret 1980 och fortsättningsvis. Jerneryd har förklarat sig beredd att på oförändrade villkor enligt nu löpande avtal med fritidsnämnden fortsätta att arbeta för tillkomsten av ett idrottsmuseum i Göteborg.

Kostnaden för andra halvåret 1980 skulle bli

Delegationens kostnader = $\frac{1}{2} \times 150.000:-$	75.000:-
Hyra för affärslokal Ullevi = $\frac{1}{2} \times 100.000:-$	50.000:-
Driftkostnader, insamling, arkivering	75.000:-
Engångskostnad, utställningsmontrar, skärmar m m	50.000:-
	<u>250.000:-</u>

Fortsättningsvis under 1981 och 1982 skulle årskostnaden för ett idrottsmuseum bli

Insamling, arkivering, kontorskostnader, löner m m	200.000:-
Lokalhyra	<u>100.000:-</u>
	300.000:-

Museichefen för Historiska Muséet har uttalat sig mycket positivt för föreslaget arrangemang och utlovat muséets personalmedverkan vid ett idrottsmuseums start och blivande verksamhet. Han har även uttalat oro för att om det nu påbörjade samarbetet icke kan fortsättas, förutsättningarna för att senare få till stånd ett idrottsmuseum avsevärt försvåras.

Inrättande av idrottsmuseum

BAKGRUND

./.

Delegationen för utvecklingsfrågor har tillskrivit fritidsnämnden med begäran om fritidsnämndens ställningstagande i frågan om inrättande av idrottsmuseum i Göteborg.

ÖVERVÄGANDE

Fritidsförvaltningen ser mycket positivt på de åtgärder som hittills vidtagits för att skapa ett museum i Göteborg. Förvaltningen anser det mycket beklagligt om det nu påbörjade arbetet inte kan fullföljas. Förvaltningen har emellertid inte några möjligheter att inom tilldelad budgetram för 1980 rymma de kostnader som det fortsatta arbetet med idrottsmuseum skulle innebära. Beträffande museets lokalmässiga placering delar förvaltningen delegationens uppfattning att det är lämpligt om museet kan inrymmas i lokaler med idrottsanknytning.

SAMRÅD

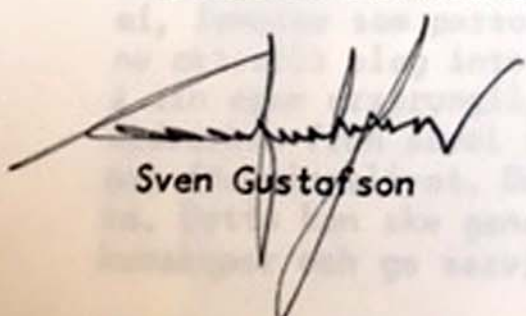
Samråd i detta ärende har ägt rum med administrativa avdelningen och distrikt Centrum.

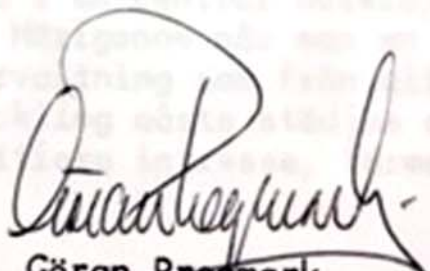
HEMSTÄLLAN

Hemställes att fritidsnämnden föreslås besluta

att förslaget från delegationen för utvecklingsfrågor om inrättande av idrottsmuseum i Göteborg inte skall föranleda någon åtgärd.

GÖTEBORGS FRITIDSFÖRVALTNING 1979-09-04

Sven Gustafson

Göran Pregmark

Fritidsförvaltning
utvecklingsavd

Fritidsnämnd

Sammanträdesdatum (13)

1979-10-15

§ 238

Dnr 1375/76

Ägor Inrättande av idrottsmuseum

Företogs åter till behandling rubricerat ärende, bordlagt
1979-09-27, § 218.

Fritidsnämnden beslöt med bifall till förvaltningens för-
slag i tjänsteutlåtande nr 126/79:

att förslaget från delegationen för utvecklings-
frågor om inrättande av idrottsmuseum i Göteborg
inte skall föranleda någon åtgärd.

Utdrag ur protokoll fört vid
sammanträde med Göteborgs
fritidsnämnd ovanstående dag.
Rätt utdraget betygar i tjänsten:

Thincgörel

§ 276

Dnr 1375/76

Stiftelsen Idrottsmusei Vänner

I tjänsteutlåtande 1982-10-15, nr 148/82, har fritidsförvaltningen bl a framlagt förslag till beslut i ärendet.

Efter överläggning beslöt fritidsnämnden på förslag av ordföranden Werner Wessberg:

- 1) att acceptera GDIF:s inbjudan att ingå i Stiftelsen Idrottsmusei Vänner; samt
- 2) att bordlägga frågan om utseende av representanter i Stiftelsens styrelse.

Ert datum

Er beteckning/referens

Datum

Diarienummer

1982-08-18

igore

Stig A. Jönsson/kp

Fritid Göteborg
Box 225
401 23 GÖTEBORG

D nr. 1375,76 34 12
Inkom den
1982-08-19
GÖTEBORGS FRITIDSFÖRVALTNING

Göteborgs Distrikts Idrottsförbund (GDIF) har vid styrelsesammanträde 1982-06-09 beslutat bilda Stiftelsen Idrottsmusei Vänner.

Idrottsrörelsen finner det angeläget att det omgående tas initiativ till förverkligandet av ett idrottsmuseum i Göteborg. Angelägenheten är desto större då den stora skaran av aktiva idrottsledare från 20 och 30 talen går bort och därmed en omfattande idrottshistoria.

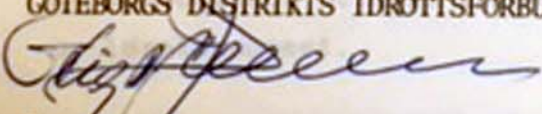
Med utgångspunkt från tidigare förda samtal inbjuder vi härmed Göteborgs Fritidsförvaltning och Göteborgs historiska museum att ingå i Stiftelsen Idrottsmusei Vänner.

Förslag till stadgar bifogas.

Det är GDIF:s förhoppning att denna inbjudan kan accepteras och att vederbörande utser sin representation. GDIF har utsett som ordinarie ledamöter; Stig A. Jönsson, Erling Andersson och som suppleanter Thure Larsson och Airi Rovio-Johansson.

När vi erhållit Ert svar kommer vi omgående att kalla till ett första sammanträde, för att lägga grunden för en fortsatt verksamhet.

Med vänlig hälsning
GÖTEBORGS DISTRIKTS IDROTTSFÖRBUND

Stig A. Jönsson
ordförande

STADGAR

1375/76 34 12
1982-08-18
GPIF

För Stiftelsen Idrottsmusei Vänner stiftad genom beslut av
Göteborgs Distrikts Idrottsförbund den

§ 1

Stiftare är Göteborgs Distrikts Idrottsförbund.

§ 2

Stiftelsens namn är Idrottsmusei Vänner.

§ 3

Stiftelsen skall vara undantagen från sådan tillsyn och anmälningsplikt, varom stadgas i lagen den 24 maj 1929 om tillsyn över stiftelser.

§ 4

Stiftelsen har till huvudsakligt ändamål

att i syfte att befrämja tillkomst och fortbestånd av ett idrottsmuseum i Göteborg, handhåva vården av befintliga och nytillkommande idrottshistoriska samlingar; samt

att i övrigt främja det idrottshistoriska intresset i Göteborg och därvid söka samråd med andra organisationer med likartat syfte samt följa utvecklingen inom det idrottshistoriska området och vidtaga lämpliga åtgärder till befrämjande av idrottsmuseet.

§ 5

Stiftelsen skall ha sitt säte i Göteborg.

§ 6

Stiftelsens förvaltning och övriga angelägenheter handhåves av en styrelse bestående av fem ledamöter och lika många suppleanter vilka utses sålunda:

Två ledamöter och två suppleanter utses av Göteborgs
Distrikts Idrottsförbund

en ledamot och en suppleant utses av Göteborgs Fritids-
nämnd

en ledamot och en suppleant utses av Göteborgs Korpora-
tionsidrottsförbund

en ledamot och en suppleant utses av Göteborgs Museinämnd.
Styrelsesuppleanterna är personliga suppleanter.

Styrelsens ledamöter och suppleanter utses för en tid av två år
i sänder.

Avgör styrelseledamot eller suppleant före mandattidens utgång
utses ny ledamot (suppleant) för återstående del av mandattiden.

§ 7

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller eljest
när minst tre ledamöter därom skriftligen anhållit hos ordföran-
de.

Styrelsen skall årligen hålla minst två sammanträden, därunder ett
årssammanträde före april månads utgång.

Vid årssammanträde skall styrelsens årsredogörelse, balansräkning,
vinst- och förlusträkning för sistförflutna räkenskapsåret samt
revisorernas berättelse framläggas.

§ 8

För stiftelsens förbindelser svarar endast dess tillgångar.

§ 9

Stiftelsens räkenskaper skall föras enligt bokföringslagens be-
stämmelser och avslutas för kalenderår.

Räkenskaperna med tillhörande verifikationer skall före utgången
av februari månad varje år avlämnas till revision, åtföljda av
en av styrelsen uppgjord redogörelse för stiftelsens verksamhet
under det gångna året.

§ 10

För revision av styrelsens räkenskaper och förvaltning skall år-
ligen utses två revisorer jämte suppleanter för dessa.

Göteborgs Distrikts Idrottsförbund utser revisorer och revisors-
suppleanter.

Revisorerna skall senast den 1 april ha slutfört granskningen och häröver avgivit berättelse. Ett exemplar av styrelsens förvaltningsberättelse och av revisionsberättelsen jämte räkenskaps-sammandrag skall av revisorerna före den 1 maj överlämnas till Göteborgs Distrikts Idrottsförbund.

§ 11

Ansvarsfrihet för styrelsens förvaltning beviljas av Göteborgs Distrikts Idrottsförbund.

§ 12

Beslut om ändring av stiftelsens stadgar - som dock ej får avse stiftelsens ändamål - gäller icke med mindre än att beslut därom fattas av styrelsen med minst två tredjedelars majoritet. För att sådant beslut skall gälla fordras dessutom godkännande av Göteborgs Distrikts Idrottsförbund.

§ 13

Därest stiftelsen skulle upphöra med sin verksamhet skall dess tillgångar användas på sätt som Göteborgs Distrikts Idrottsförbund i samråd med Göteborgs Museinämnd bestämmer.

Stiftelsen Idrottsmusei Vänner

ÄRENDET

Göteborgs Distrikts Idrottsförbund (GDIF) har i skrivelse av 1982-08-18 inbjudit fritidsnämnden att ingå i Stiftelsen Idrottsmusei Vänner.

Enligt stadgarna skall Stiftelsens förvaltning och övriga angelägenheter handhas av en styrelse bestående av fem ledamöter och lika många suppleanter. En ledamot och en suppleant skall utses av fritidsnämnden.

FÖRSLAG

Förre idrottsdirektören Roland Jerneryd har genom ett oerhört omfattande och fint arbete lagt grunden till ett idrottsmuseum i Göteborg. Detta är ett arbete som bekostats av fritidsnämnden.

Förvaltningen ser det som mycket angeläget att detta arbete fortsätter och att planerna på ett permanent idrottsmuseum kan förverkligas.

Enligt förvaltningens uppfattning är det naturligt att idrottsmuseet i fortsättningen får ett ekonomiskt stöd från nämnden. Detta stöd bör minst motsvara den kostnad (ca 35.000 kr) som förvaltningen idag har för de lokaler i Ullevi som inrymmer utrustning för det planerade idrottsmuseet. Kostnaderna bör överföras till kontot "främmande inrättningar" och prövas årligen i samband med budgetarbetet.

Förvaltningen anser att nämnden bör representeras i styrelsen och att representationen bör ha en god förankring i såväl nämnd som förvaltning. Den ordinarie ledamoten bör därför utgöras av en nämndledamot medan suppleanten bör utgöras av fritidsdirektören.

I syfte att underlätta den kommunala representationen i styrelsen anser förvaltningen att stadgarna bör ändras så att mandattiden omfattar tre år och motsvarar den mandattid som gäller för kommunala förtroendemän.

HEMSTÄLLAN

Hemställes att fritidsnämnden måtte besluta

- 1) att acceptera GDIF:s inbjudan att ingå i Stiftelsen Idrottsmusei Vänner; samt

PROTOKOLLSUTDRAG

PLATS

M/S Stena Nordica, Fredrikshamn - Göteborg

NÄRVARANDE

Stig A. Jönsson (ordförande), Thure Larsson, Erling Andersson, Roland Bäckström, David Hermanson, Sture Jeanson, Karin Larsson, Karl-Eric Lindfors, Airi Rovio-Johansson, Tordh Borén, Bo Albrektsson, Roland Brodén, Michael Cedstrand, Gert Eklund, Anette Gullbrandsson, Anders Manheden, Bengt Nilsson, Karin Pollak, K G Åberg, Sven Lindström, Åke Larsson

MEDDELAT FÖRHINDER

Ulf G. Olsson

=====

§ 19. Idrottsmusei Vänner

Erling Andersson redogjorde för styrelsen att bilda en stiftelse med målsättning att säkra och vidareutveckla den göteborgska idrottshistoren som Roland Jerneryd tagit initiativet till.

Beslöts bilda en stiftelse med GDIF som huvudman, dock utan ekonomiska åtagande för förbundet.

Fritid Göteborg tillställer lokal och Museinämnden är handläggare.

Styrelsen skall bestå av fem ledamöter och lika många suppleanter, vilka utses med 2 från GDIF, 1 från Göteborgs Fritidsnämnd, 1 från Göteborgs Korporations förbund samt 1 från Göteborgs Museinämnd.

Beslöts att bilda stiftelsen i enlighet med uppgjort förslag till stadgar och att inbjuda tidigare angivna representanter att ingå i styrelsen.

Till ordinarie ledamöter från GDIF utsågs att Stig A. Jönsson och Erling Andersson med Thure Larsson och Airi Rovio-Johansson som suppleanter.

=====

Vid protokollet
K G Åberg

Justerat
Stig A. Jönsson

Rätt avskrivet intygas av:

Elisabeth Ryding

Intendent Per-Arne Sandgren

Anette Richardsen-Lauritsen